

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το πρακτικό της αριθμ. **1/2019** συνεδρίασης της Περιφερειακής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (Π.Ε.Α.Σ.) Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.

Αριθμ. Απόφασης: **1/2019**.

ΘΕΜΑ: «Διατύπωση Γνώμης επί του 5^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης της Εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014-2020 (Έκδοση 01/Ιούλιος 2019) και των κριτηρίων αξιολόγησης πράξεων»

Στην Κομοτηνή, σήμερα **3 Ιουλίου 2019, ημέρα Τετάρτη και ώρα 13.00**, στα επί της οδού Στίλπωνος Κυριακίδη 17, 4^{ος} όροφος, Κομοτηνή 69 132, γραφεία της ΠΕΔ ΑΜ-Θ, συνήλθε σε συνεδρίαση η Περιφερειακή Επιτροπή Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (Π.Ε.Α.Σ.) Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α του Ν.4314/2014 (ΦΕΚ Α 265/23.12.2014) και τη με αριθμ. 234/09.06.2015 σχετική Απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ και κατόπιν της με Α.Π 1/1-7-2019 πρόσκλησης-ημερήσιας διάταξης του Προέδρου της Επιτροπής κ. Ευάγγελου Λαμπάκη, Δημάρχου Αλεξανδρούπολης και Προέδρου της ΠΕΔ ΑΜ-Θ, που επιδόθηκε νόμιμα σε κάθε μέλος της.

Ύστερα από διαπίστωση της νόμιμης απαρτίας, αφού σε **σύνολο 5** μελών της Επιτροπής βρέθηκαν **παρόντα 5** και συγκεκριμένα:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

1. **Λαμπάκης Ευάγγελος**, Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης-Πρόεδρος ΠΕΑΣ ΑΜ-Θ
2. **Μαυρίδης Βασίλειος**, Δήμαρχος Ορεστιάδας, εκπρόσωπος Δ.Σ. ΠΕΔ ΑΜ-Θ
3. **Αναστασιάδης Φίλιππος**, Δήμαρχος Παγγαίου, εκπρόσωπος Δ.Σ. ΠΕΔ ΑΜ-Θ
4. **Στυλιανίδου Αναστασία**, Προϊσταμένη Τμήματος Διοικητικού - Οικονομικού Ν. Ξάνθης της Διεύθυνσης Διοίκησης, εκπρόσωπος Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας –Θράκης
5. **Αντωνιάδης Κων/νος**, Περιφερειακός Σύμβουλος, εκπρόσωπος Περιφερειακού Συμβουλίου ΑΜ-Θ

ΑΠΟΝΤΕΣ

Κανείς

Ο κ. Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με θέμα της ημερήσιας διάταξης, «**Διατύπωση Γνώμης επί του 5^{ου} Εγγράφου εξειδίκευσης της Εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014-2020 (Έκδοση 01/Ιούλιος 2019) και των κριτηρίων αξιολόγησης πράξεων**»

.....
Έπειτα ο κ. Πρόεδρος εισηγούμενος του μοναδικού θέματος της ημερήσιας διάταξης, αναφέρει στα μέλη της Επιτροπής, ότι με το υπ' αριθμ. 2954/27-06-2019 έγγραφο της ΕΥΔ Ε.Π. Περιφέρειας ΑΜ-Θ διαβιβάστηκε στην Π.Ε.Α.Σ. ΑΜ-Θ σχέδιο του εγγράφου της 5^{ης}

εξειδίκευσης της Εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014-2020 (Έκδοση 01/Ιούλιος 2019) καθώς και των κριτηρίων αξιολόγησης πράξεων και ζητήθηκε η διατύπωση γνώμης για το τμήμα εκείνο του εγγράφου που αφορά σε έργα και δράσεις τοπικής ανάπτυξης και ιδίως των πράξεων που εντάσσονται σε κατηγορίες δράσεων με δικαιούχους τους Δήμους.

Επί του προτεινόμενου σχεδίου του 5^{ου} Εγγράφου εξειδίκευσης της εφαρμογής του Ε.Π. ΑΜΘ 2014 – 2020 καθώς και της μεθοδολογίας αξιολόγησης & κριτηρίων επιλογής πράξεων του ο κ. Πρόεδρος αφού πραγματοποίησε μία σύντομη αναφορά στα κύρια σημεία αυτού, στη συνέχεια ανέφερε τις ακόλουθες διαπιστώσεις και προτάσεις:

«1. Η αποτίμηση της εξέλιξης του ΕΠ ΑΜΘ (επίτευξη στόχων, υλοποίηση προτεραιοτήτων κλπ) με βάση το 5^ο έγγραφο εξειδίκευσης της εφαρμογής του γίνεται σε μία κρίσιμη συγκυρία.

Το αποτύπωμα της κρίσης είναι πλέον ορατό. Όπως αναφέρεται και στην 1^η εγκύκλιο για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 οι “περιφερειακές ανισότητες συνέχισαν να υφίστανται κατά τη διάρκεια των χρόνων της μεγάλης ύφεσης”. Επίσης η Περιφέρειά μας με βάση τον Περιφερειακό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας στην κατάταξη μεταξύ 263 περιφερειών της ΕΕ-28 βρίσκεται στην 261^η θέση, με την Στερεά Ελλάδα και Πελοπόννησο αμέσως μετά στην 258^η θέση και την Αττική στην 193^η.

Ζητούμενο επίσης είναι αν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες αμβλύνονται.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι έκδηλη η ανησυχία ότι για την περιφέρειά μας η απόκλιση μπορεί να μεγαλώσει σε σχέση με τις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες, αλλά και οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες να μεγεθυνθούν.

2. Το 5^ο έγγραφο εξειδίκευσης περιέχει ένα πλήθος χρήσιμων στοιχείων που αποτυπώνουν με σαφήνεια την εξέλιξη των βασικών παραμέτρων του ΕΠ ΑΜΘ. Η εκτίμηση των ποιοτικών παραμέτρων και οι τάσεις εξέλιξής τους σε σχέση με όσα περιγράφονται στην παραπάνω παράγραφο, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΠ είναι βασικό εργαλείο άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αποτελεί σήμερα αναγκαιότητα.

3. Όπως προκύπτει από το κείμενο της ΕΥΔ η εξέλιξη των βασικών παραμέτρων (προσκλήσεις, εντάξεις, δαπάνες, κλπ) αποτυπώνουν με σαφήνεια την σημερινή κατάσταση. Επίσης γίνεται σαφές πόσο επηρεάζει την εικόνα του προγράμματος η λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων (Υπουργεία, Διαχειριστικές Αρχές, Ενδιάμεσοι Φορείς, τελικοί δικαιούχοι κλπ).

Παράλληλα αναδεικνύεται η επιτυχημένη προσπάθεια της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ ΑΜΘ να ανταπεξέλθει στο ρόλο της, αλλά και οι δυσκολίες των τελικών ή εν δυνάμει δικαιούχων να εντάξουν, ωριμάσουν και να υλοποιήσουν έργα. Επισημαίνεται η όλο και αυξανόμενη τάση των Δήμων να στρέφονται σε άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία του Εθνικού σκέλους του ΠΔΕ, πχ Πρόγραμμα “Φιλόδημος”.

4. Η ΠΕΑΣ επισημαίνει την θετική εξέλιξη ως προς την υλοποίηση του Προγράμματος με βάση το ποσοστό εξειδίκευσής του (129,8% των πόρων με 71 δράσεις), τον αριθμό προσκλήσεων (78 που αντιστοιχεί στο 113,6% των πόρων του ΕΠ), εντάξεων (367 που αντιστοιχεί στο 74,2% των πόρων), σε αντίθεση με τα μικρά ποσοστά των υπολοίπων παραμέτρων δηλ. τις νομικές δεσμεύσεις (38,1%) και τις δαπάνες (19,3%). Επίσης θετικότερη εξέλιξη αποτελεί η επίτευξη των στόχων του πλαισίου επίδοσης, γεγονός που επιτρέπει την απρόσκοπτη υλοποίηση του ΕΠ ΑΜΘ.

5. Για την υστέρηση που παρατηρείται ως προς τις δαπάνες όπως επισημάνθηκε από την ΠΕΑΣ κατά την διαδικασία διατύπωσης γνώμης επί του 4^{ου} εγγράφου εξειδίκευσης, η Περιφέρεια και η ΕΥΔ σε συνεργασία με τους άλλους φορείς να επεξεργασθεί εγκαίρως εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να αξιοποιηθεί το πρόγραμμα αλλά και να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και αναπτυξιακές προκλήσεις για την ισόρροπη ανάπτυξη της Περιφέρειάς μας. Στο διάλογο αυτόν πρέπει να επισημανθούν σε βάθος οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η σημερινή εικόνα.

Στο παραπάνω πλαίσιο προβάλλει σήμερα ως αδήριτη ανάγκη η συνεργασία των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης στην ΑΜ-Θ.

6. Επισημαίνονται παρακάτω βασικά προβλήματα και προτάσεις που επηρεάζουν τις επιδόσεις και σχετίζονται με την αναπτυξιακή διάσταση του ΕΠ ΑΜΘ, λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση συμμετέχει με ποσοστό 50% περίπου στους πόρους των συνολικά ενταγμένων έργων:

- Να επιταχυνθεί η διαδικασία κατάρτισης της νέας ΟΧΕ στη ζώνη οροσειράς Ροδόπης και ποταμού Νέστου, σύμφωνα και με τις προτάσεις που υπέβαλαν οι Δήμοι και η ΠΕΔ ΑΜ-Θ.
- Σε συνεργασία με τους τελικούς δικαιούχους να αναλυθούν σε λεπτομέρεια οι λόγοι καθυστέρησης της υλοποίησης συγκεκριμένων έργων και να εξευρεθούν οι κατάλληλες λύσεις, σε εγκεκριμένα ΣΒΑΑ, άμεσα. Στη συνέχεια να επεκταθεί η εφαρμογή ΣΒΑΑ σε όλα τα αστικά κέντρα της περιφέρειας.
- Να προχωρήσει με ταχύτερους ρυθμούς η αναμόρφωση της υπάρχουσας ΟΧΕ Πολιτιστικής διαδρομής Εγνατίας οδού.
- Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τύπου ΟΧΕ υλοποιούνται χωρίς την ύπαρξη παράλληλου προγράμματος που να περιλαμβάνει χρηματοδοτικά και οργανωτικά μέτρα υποστήριξης των δικαιούχων, ή την ύπαρξη αποτελεσματικής Δομής στήριξης που "να εξασφαλίζει πολιτική (policy) καθοδήγηση και πρόσθετη τεχνική επάρκεια σε εκείνα τα σημεία όπου η Διαχειριστική Αρχή δεν μπορεί να επεκταθεί" (σελ.112 τελικού κειμένου ΟΧΕ Πολιτιστικής διαδρομής Εγνατίας οδού).
- Παραμένει το πρόβλημα της υποστήριξης με ουσιαστικά μέτρα κυρίως για τους μεσαίου και μικρού μεγέθους Δήμους, με σκοπό την προετοιμασία, ωρίμανση και υλοποίηση έργων.
- Να υπάρξουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σε συνεργασία Περιφέρειας ΑΜ-Θ, ΕΥΔ και ΠΕΔ ΑΜ-Θ που να περιλαμβάνουν ενημερωτικές συναντήσεις, εργαστήρια, συσκέψεις, κλπ και θα απευθύνονται στις νέες Δημοτικές αρχές ώστε να μην επηρεασθεί ουσιαστικά κατά την μεταβατική περίοδο η υλοποίηση των έργων της Αυτοδιοίκησης που είναι σε εξέλιξη.»

Τέλος ο κ. Πρόεδρος επισήμανε τα βασικά προβλήματα που επηρεάζουν την υλοποίηση μείζονος σημασίας έργων αλλά και συνολικά του ΕΠ ΑΜΘ που αφορούν και την ΤΑ και πρέπει να επιλυθούν το ταχύτερο δυνατόν.

Τα μέλη της Επιτροπής αφού άκουσαν την εισήγηση του Προέδρου και μετά από ανταλλαγή διαφόρων γνώμων, λαμβάνοντας υπόψη:

1. Το με αριθμ. 2954/27-06-2019 έγγραφο της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ

2. Το 5^ο Έγγραφο Εξειδίκευσης της Εφαρμογής του Ε.Π. ΑΜΘ 2014 – 2020 (Έκδοση 01, Κομοτηνή, Ιούλιος 2019) της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ
3. Το 5^ο Έγγραφο μεθοδολογίας αξιολόγησης & κριτηρίων επιλογής πράξεων του Ε.Π. ΑΜΘ 2014 – 2020 (Έκδοση 01, Κομοτηνή, Ιούλιος 2019) της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ
4. Τις διατάξεις του άρθρου 24Α του Ν.4314/2014 (ΦΕΚ Α 265/23.12.2014)
5. Την με αριθμ. 234/9-6-2015 Απόφαση του ΔΣ της ΚΕΔΕ, με την οποία συγκροτήθηκε η ΠΕΑΣ ΑΜ-Θ

Γνωμοδοτούν Ο Μ Ο Φ Ω Ν Α τα παρακάτω:

Α. ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ 5^{ΟΥ} ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

1. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014 – 2020 (ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020), εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 18.12.2014 (C2014) 10174. **Σύμφωνα με την 2^η Αναθεώρηση (C(2018)/8853/12.12.2018) του (ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020)**, η συνολική (Κοινοτική και Εθνική) χρηματοδότηση του προγράμματος ανέρχεται σε **521.978.358 €** εκ των οποίων **443.585.423 € (85,0%)** είναι η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη του ΕΤΠΑ (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή) και **78.392.935 € (15,0%)** είναι η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη του ΕΚΤ (ΕΚΤ + Εθνική Συμμετοχή).
2. Στο 5^ο Έγγραφο Εξειδίκευσης του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020, το οποίο εισάγεται για έγκριση στο πλαίσιο της 5^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης η οποία θα λάβει χώρα στις 9 Ιουλίου 2019 στην Αλεξανδρούπολη, περιλαμβάνονται συνοπτικά:
 - α) Η ενσωμάτωση των 2 Γραπτών Διαδικασιών που έλαβαν χώρα μετά την 4^η Συνεδρίαση της Επ. Παρ. (16-11-2018) (παρατίθενται αναλυτικά στις σελίδες 3-6 του 5^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης) και
 - β) Πρόσθετη εξειδίκευση που αφορά:
 - Στην **αύξηση του προϋπολογισμού της Δράσης 4γ.8.1 «Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων»** από 23.108.437 € σε 38.108.437 €, ήτοι κατά 15.000.000 €, για την κάλυψη πρόσθετων αναγκών στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτίρια. **Δικαιούχοι της δράσης μεταξύ άλλων είναι οι Δήμοι της Περιφέρειας ΑΜ-Θ, οι επιχειρήσεις τους καθώς και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου.**
 - Στην **αύξηση του προϋπολογισμού της Δράσης 9α.18.1 «Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών υγείας»** από 27.568.826 € σε 37.568.826 €, ήτοι κατά 10.000.000 €, για την κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε υποδομές και εξοπλισμό υγείας. Κατά την πρόσθετη ενεργοποίηση της δράσης δύναται να συμπεριληφθούν επιπρόσθετα διαθέσιμοι πόροι 5 εκατ. € περίπου που προκύπτουν από τις εκπώσεις των πράξεων κατά τη φάση της συμβασιοποίησης. **Δικαιούχοι της δράσης μεταξύ άλλων είναι οι Δήμοι της Περιφέρειας ΑΜ-Θ καθώς και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου με συναφείς καταστατικούς σκοπούς.**
 - Στην **τροποποίηση της Δράσης 9iv.24Α.2 «Ανάπτυξη υπηρεσιών ολοκληρωμένης κοινοτικής θεραπείας και κατ' οίκον νοσηλείας από μονάδες ψυχικής υγείας».** Ειδικότερα, η προτεινόμενη τροποποίηση

περιλαμβάνει την αύξηση του προϋπολογισμού της Δράσης από 1.568.000 € σε 3.268.000 €, ήτοι κατά 1.700.000 €, για την ανάπτυξη Μονάδων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Οικοτροφεία) από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.). Επισημαίνεται ότι κατά την ενεργοποίηση της Δράσης δύνανται να περιληφθούν αδιάθετοι πόροι περίπου 400.000 €, ήτοι νέα πρόσκληση π/υ 2.100.000 €.

- Στην **εξειδίκευση της νέας Δράσης 9ιν.24Α.6 «Πρόληψη και αγωγή υγείας στο πλαίσιο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας για ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ)»** του ΕΚΤ με Συγχρηματοδοτούμενη Δημόσια Δαπάνης (ΣΔΔ) 582.700 €. Ειδικότερα, η Δράση περιλαμβάνει παρεμβάσεις για τη Φροντίδας Ηλικιωμένων, Προ-αγωγής Υγείας στην Εκπαίδευση- Πρόγραμμα «Υγείας» για Γονείς και Δασκάλους και παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αγωγή και προαγωγή της υγείας για ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη.
- Στην **αύξηση του προϋπολογισμού της Δράσης 9ι.22.1 «Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών»** του ΕΚΤ από 20.056.497 € σε 22.260.743 €, ήτοι κατά 2.201.246 € για την κάλυψη αναγκών του έτους 2019-2020.

3. Στο 5^ο Έγγραφο Εξειδίκευσης, περιλαμβάνεται, συμπεριλαμβανομένης της Εξειδίκευσης και των Δράσεων που έχουν προβλεφθεί στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Δράση ΟΧΕ_1: "Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ)" και Δράση ΟΧΕ_2: "Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού"), η εξειδίκευση **71 Δράσεων**, που αντιστοιχούν στο **129,8%** των πόρων του ΕΠ ΑΜΘ 2014 - 2020, ήτοι **677,564 εκατ. €** εκ των οποίων **594,9 εκατ. € (134,1%)** αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και **82,659 εκατ. € (105,4%)** αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), όπως συνοπτικά παρουσιάζεται στον Πίνακα Α.1 και σχηματικά αποτυπώνεται στο Σχήμα Α.2. (σελίδες 8-9 του 5^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης)

Από την παρατήρηση των ανωτέρω (Πίνακα και Σχήματος) προκύπτει ότι **το σύνολο του Προγράμματος έχει εξειδικευτεί**. Συγκριτικά με την 4^η Εξειδίκευση του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 η οποία εγκρίθηκε στο πλαίσιο της 4^{ης} συνεδρίασης της Επ. Παρ. που έλαβε χώρα στις 16-11-2018 στη Δράμα καταγράφεται αύξηση της συνολικής Εξειδίκευσης του ΕΠ ΑΜΘ κατά 138.992.290 € ή κατά 26,60% (από 103,20% σε 129,80%) και επιμερίζεται σε 111.400.000 € ή κατά 25,10% στο ΕΤΠΑ (από 109,00% σε 134,10%) και σε 27.592.290 € ή κατά 35,20% στο ΕΚΤ (από 70,20% σε 105,40%). Ο αριθμός των Δράσεων, συμπεριλαμβανομένων και των Δράσεων ΟΧΕ, αυξήθηκε κατά 10, οι 9 εκ των οποίων είναι Δράσεις του ΕΚΤ.

4. Στον Πίνακα Α.3 παρουσιάζονται συγκεντρωτικά και στο Παράρτημα Α, Πίνακας Α.Ι, αναλυτικά, (σελίδες 10 και Α-2 αντίστοιχα του 5^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης) σε όρους Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης, η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 σε ότι αφορά στην Εξειδίκευση, στην Ενεργοποίηση όπως αυτή προκύπτει από τις εκδοθείσες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, στις Εντάξεις (τόσο σε αριθμό έργων όσο και σε π/υ), στις Νομικές Δεσμεύσεις (συμβάσεις) και στις Δαπάνες.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) στις **24/06/2019** και σε όρους Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης:

- **έχουν εκδοθεί 78 προσκλήσεις υποβολής προτάσεων π/υ 593.080.025 € (113,6%)** εκ των οποίων 50 προκλήσεις π/υ 543.508.711 € (122,5%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 28 προκλήσεις π/υ 49.571.314 (63,2%) στο ΕΚΤ,
- στο πλαίσιο των ανωτέρω προσκλήσεων **έχουν ενταχθεί 367 πράξεις 387.352.312 € (74,2%)** εκ των οποίων 297 πράξεις π/υ 335.935.081 € (75,7%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 70 πράξεις π/υ 51.417.2314 (65,6%) στο ΕΚΤ,
- **ο π/υ των Νομικών Δεσμεύσεων ανέρχεται σε 198.980.691 € (38,1%)** εκ των οποίων 153.788.392 € (34,7%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 45.192.299 (57,6%) στο ΕΚΤ,
- **ο π/υ των Δαπανών ανέρχεται σε 100.834.395 € (19,3%)** εκ των οποίων 76.629.315 € (17,3%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 24.205.080 (30,9%) στο ΕΚΤ.

Αναλυτικός πίνακας με το σύνολο των Προσκλήσεων και των Ενταγμένων Πράξεων του ΕΠ ΑΜ-Θ αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (<http://www.eydamth.gr/>) ενώ η μεταβολή βασικών μεγεθών της υλοποίησης του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020, από την 4^η Συνεδρίαση της Επ. Παρ. (16-11-2018) έως την ημερομηνία αναφοράς (στοιχεία ΟΠΣ 24-06-2019) παρουσιάζεται συγκεντρωτικά στον Πίνακα Α.4 και στο Σχήμα Α.3. (σελίδα 11 του 5^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης)

5. Ο στόχος των Δαπανών του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 έως 31-12-2019, όπως καθορίστηκε στο Σχέδιο Δράσης της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ και υποβλήθηκε στην ΕΥΣΕ στις 27-03-2019, σε σχέση με την πρόοδο υλοποίησης συνολικά του ΕΠ ΑΜΘ, (δίνεται στο Σχήμα Α.4, στο Σχήμα Α.5 για το ΕΤΠΑ και στο Σχήμα Α.6 για το ΕΚΤ / σελίδες 13-15 του 5^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης), ανέρχεται σε **142.261.672 € (27,25%** της Σ.Δ.Δ.) εκ των οποίων 114.867.206 € (25,90% της Σ.Δ.Δ.) (αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και 27.394.466 € (34,95% της Σ.Δ.Δ.) αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

Β. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ 5^Ο ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

1. Η αποτίμηση της εξέλιξης του ΕΠ ΑΜΘ (επίτευξη στόχων, υλοποίηση προτεραιοτήτων κλπ) με βάση το 5^ο έγγραφο εξειδίκευσης της εφαρμογής του γίνεται σε μία κρίσιμη συγκυρία.

Το αποτύπωμα της κρίσης είναι πλέον ορατό. Όπως αναφέρεται και στην 1^η εγκύκλιο για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 οι “περιφερειακές ανισότητες συνέχισαν να υφίστανται κατά τη διάρκεια των χρόνων της μεγάλης ύφεσης”. Επίσης η Περιφέρειά μας με βάση τον Περιφερειακό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας στην κατάταξη μεταξύ 263 περιφερειών της ΕΕ-28 βρίσκεται στην 261^η θέση, με την Στερεά Ελλάδα και Πελοπόννησο αμέσως μετά στην 258^η θέση και την Αττική στην 193^η.

Ζητούμενο επίσης είναι αν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες αμβλύνονται.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι έκδηλη η ανησυχία ότι για την περιφέρειά μας η απόκλιση μπορεί να μεγαλώσει σε σχέση με τις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες, αλλά και οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες να μεγεθυνθούν.

2. Το 5^ο έγγραφο εξειδίκευσης περιέχει ένα πλήθος χρήσιμων στοιχείων που αποτυπώνουν με σαφήνεια την εξέλιξη των βασικών παραμέτρων του ΕΠ ΑΜΘ. Η εκτίμηση των ποιοτικών παραμέτρων και οι τάσεις εξέλιξής τους σε σχέση με όσα περιγράφονται στην

παραπάνω παράγραφο, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΠ είναι βασικό εργαλείο άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αποτελεί σήμερα αναγκαιότητα.

3. Όπως προκύπτει από το κείμενο της ΕΥΔ η εξέλιξη των βασικών παραμέτρων (προσκλήσεις, εντάξεις, δαπάνες, κλπ) αποτυπώνουν με σαφήνεια την σημερινή κατάσταση. Επίσης γίνεται σαφές πόσο επηρεάζει την εικόνα του προγράμματος η λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων (Υπουργεία, Διαχειριστικές Αρχές, Ενδιάμεσοι Φορείς, τελικοί δικαιούχοι κλπ).

Παράλληλα αναδεικνύεται η επιτυχημένη προσπάθεια της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ ΑΜΘ να ανταπεξέλθει στο ρόλο της, αλλά και οι δυσκολίες των τελικών ή εν δυνάμει δικαιούχων να εντάξουν, ωριμάσουν και να υλοποιήσουν έργα. Επισημαίνεται η όλο και αυξανόμενη τάση των Δήμων να στρέφονται σε άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία του Εθνικού σκέλους του ΠΔΕ, πχ Πρόγραμμα "Φιλόδημος".

4. Η ΠΕΑΣ επισημαίνει την θετική εξέλιξη ως προς την υλοποίηση του Προγράμματος με βάση το ποσοστό εξειδίκευσής του (129,8% των πόρων με 71 δράσεις), τον αριθμό προσκλήσεων (78 που αντιστοιχεί στο 113,6% των πόρων του ΕΠ), εντάξεων (367 που αντιστοιχεί στο 74.2% των πόρων), σε αντίθεση με τα μικρά ποσοστά των υπολοίπων παραμέτρων δηλ. τις νομικές δεσμεύσεις (38,1%) και τις δαπάνες (19,3%). Επίσης θετικότατη εξέλιξη αποτελεί η επίτευξη των στόχων του πλαισίου επίδοσης, γεγονός που επιτρέπει την απρόσκοπτη υλοποίηση του ΕΠ ΑΜΘ.

5. Για την υστέρηση που παρατηρείται ως προς τις δαπάνες όπως επισημάνθηκε από την ΠΕΑΣ κατά την διαδικασία διατύπωσης γνώμης επί του 4^{ου} εγγράφου εξειδίκευσης, η Περιφέρεια και η ΕΥΔ σε συνεργασία με τους άλλους φορείς να επεξεργασθεί εγκαίρως εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να αξιοποιηθεί το πρόγραμμα αλλά και να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και αναπτυξιακές προκλήσεις για την ισόρροπη ανάπτυξη της Περιφέρειάς μας. Στο διάλογο αυτόν πρέπει να επισημανθούν σε βάθος οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η σημερινή εικόνα.

Στο παραπάνω πλαίσιο προβάλλει σήμερα ως αδήριτη ανάγκη η συνεργασία των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης στην ΑΜ-Θ.

6. Επισημαίνονται παρακάτω βασικά προβλήματα και προτάσεις που επηρεάζουν τις επιδόσεις και σχετίζονται με την αναπτυξιακή διάσταση του ΕΠ ΑΜΘ, λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση συμμετέχει με ποσοστό 50% περίπου στους πόρους των συνολικά ενταγμένων έργων:

- Να επιταχυνθεί η διαδικασία κατάρτισης της νέας ΟΧΕ στη ζώνη οροσειράς Ροδόπης και ποταμού Νέστου, σύμφωνα και με τις προτάσεις που υπέβαλαν οι Δήμοι και η ΠΕΔ ΑΜ-Θ.
- Σε συνεργασία με τους τελικούς δικαιούχους να αναλυθούν σε λεπτομέρεια οι λόγοι καθυστέρησης της υλοποίησης συγκεκριμένων έργων και να εξευρεθούν οι κατάλληλες λύσεις, σε εγκεκριμένα ΣΒΑΑ, άμεσα. Στη συνέχεια να επεκταθεί η εφαρμογή ΣΒΑΑ σε όλα τα αστικά κέντρα της περιφέρειας.
- Να προχωρήσει με ταχύτερους ρυθμούς η αναμόρφωση της υπάρχουσας ΟΧΕ Πολιτιστικής διαδρομής Εγνατίας οδού.
- Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τύπου ΟΧΕ υλοποιούνται χωρίς την ύπαρξη παράλληλου προγράμματος που να περιλαμβάνει χρηματοδοτικά και οργανωτικά

μέτρα υποστήριξης των δικαιούχων, ή την ύπαρξη αποτελεσματικής Δομής στήριξης που "να εξασφαλίζει πολιτική (policy) καθοδήγηση και πρόσθετη τεχνική επάρκεια σε εκείνα τα σημεία όπου η Διαχειριστική Αρχή δεν μπορεί να επεκταθεί" (σελ.112 τελικού κειμένου ΟΧΕ Πολιτιστικής διαδρομής Εγνατίας οδού).

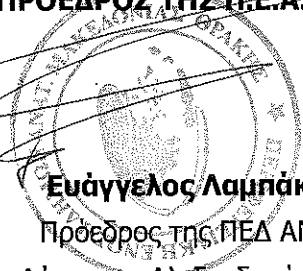
- Παραμένει το πρόβλημα της υποστήριξης με ουσιαστικά μέτρα κυρίως για τους μεσαίου και μικρού μεγέθους Δήμους, με σκοπό την προετοιμασία, ωρίμανση και υλοποίηση έργων.
 - Να υπάρξουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σε συνεργασία Περιφέρειας ΑΜ-Θ, ΕΥΔ και ΠΕΔ ΑΜ-Θ που να περιλαμβάνουν ενημερωτικές συναντήσεις, εργαστήρια, συσκέψεις, κλπ και θα απευθύνονται στις νέες Δημοτικές αρχές ώστε να μην επηρεασθεί ουσιαστικά κατά την μεταβατική περίοδο η υλοποίηση των έργων της Αυτοδιοίκησης που είναι σε εξέλιξη.
7. Βασικά προβλήματα που επηρεάζουν την υλοποίηση μείζονος σημασίας έργων αλλά και συνολικά του ΕΠ ΑΜΘ που αφορούν και την ΤΑ και πρέπει να επιλυθούν το ταχύτερο δυνατόν, είναι:
- Η μη ολοκλήρωση της λειτουργικότητας του ΠΣΚΕ (Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων) για όλες τις διαδικασίες του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, προκειμένου απρόσκοπτα και άμεσα να αποτυπώνεται η υλοποίηση όλων των σταδίων ενός έργου.
 - Η μη υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών προκειμένου να ικανοποιηθεί το ενδιαφέρον της ΠΑΜ-Θ για τη συμμετοχή σε Χρηματοδοτικά Εργαλεία – Ταμεία όπως το Ταμείο Χαρτοφυλακίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Equifund) και το Ταμείο Υποδομών.
 - Η καθυστέρηση από τη ΔΕΔΑ ΑΕ των ενεργειών δημοπράτησης της πράξης «Ανάπτυξη Δικτύων Φυσικού Αερίου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης στην Περιφέρεια ΑΜΘ» επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης 32.000.000 € καθώς έχουν παρέλθει 6 μήνες από την ένταξη της πράξης και δεν έχουν προχωρήσει επαρκώς οι διαδικασίες δημοπράτησης. Το συγκεκριμένο έργο έχει υψηλή προτεραιότητα και σημασία για την ΤΑ στη Περιφέρεια ΑΜ-Θ, δεδομένου ότι αναμένεται να συμβάλει καταλυτικά τόσο στην τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας όσο και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του μεγαλύτερου μέρους των κατοίκων της Περιφέρειας.
 - Η παρουσία σημαντικών προβλημάτων στην υλοποίηση της Β' Φάσης του έργου Phasing Αρδάνιο - Μάνδρα με δικαιούχο την Εγνατία Οδό Α.Ε, που οδηγεί σε υψηλό ρίσκο πρόβλεψης δαπανών για το 2019 αλλά και τη συνολική εξέλιξη του έργου.
 - Η καθυστέρηση από την Εγνατία Οδό Α.Ε υποβολής προς ένταξη της πράξης του οδικού άξονα Καβάλα – Δράμα, όπου έχει εκδοθεί σχετική πρόσκληση στο ΕΠ ΑΜΘ.
 - Η καθυστέρηση έκδοσης πίνακα κήρυξης απαλλοτριώσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών για έργα αρμοδιότητας της Εγνατία Οδό Α.Ε.
 - Η ατελής ανταπόκριση ορισμένων δικαιούχων στις υποχρεώσεις τους σχετικά με την υλοποίηση των πράξεων μετά την ένταξη στο Ε.Π. με αποτέλεσμα την ανάρθρωση προόδου του προγράμματος. Ενδεικτικά αναφέρονται το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος, η Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤΑΔ Α.Ε.) κλπ.

- Η υστέρηση στην ενεργοποίηση δράσεων στήριξης κοινωνικής οικονομίας, όπου χρειάζεται να προχωρήσουν ενέργειες συντονισμού προσκλήσεων από το αρμόδιο Υπουργείο.

Η απόφαση αυτή έλαβε α/α 1/2019

Ακριβές απόσπασμα που βγήκε για υπηρεσιακή χρήση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Π.Ε.Α.Σ. ΑΜ-Θ

Ευάγγελος Λαμπάκης
Πρόεδρος της ΠΕΔ ΑΜ-Θ
Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης